

Datum
2023-01-24
Vår referens
Linda Hassel
Strateg
linda.hassel@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Miljödepartementet - Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022 STK-2022-1274

Sammanfattning

Miljödepartementet har översänt remiss om Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022. Rådets uppdrag löper till och med 2026 och de arbetar utifrån sju programområden. Remissen rör programområdet Styrmedel för hållbar konsumtion. Ärendet har remitterats till fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, kulturnämnden, miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden samt tekniska nämnden. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Miljödepartementet.

Beslutsunderlag

- Miljömålsrådets årsrapport 2022
- Remiss från Miljödepartementet - Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022
- Yttrande från stadsbyggnadsnämnden
- Remissvar från kulturnämnden
- Kulturnämnden beslut 221122 § 105
- Remissvar från fritidsnämnden
- Grundskolenämndens arbetsutskott beslut 221209 § 153
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 221216 § 181
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 221214 § 309
- Remissvar från grundskolenämnden
- Remissvar från förskolenämnden
- Förskolenämnden beslut 221216 § 167
- Grundskolenämnden beslut 221221 § 194 med muntlig Reservation (SD) och (M)
- Servicenämnden beslut 221214 § 123 med Särskilt yttrande (SD)

- Remissvar från servicenämnden
- Miljönämnden beslut 221214 § 220 med Särskilt
- yttrande (M) och Reservation (SD)
- Remissvar från miljönämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230130 Remiss från Miljödepartementet - Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022
- Förslag till yttrande

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-01-30

Kommunstyrelsen 2023-02-08

Beslutet skickas till

Miljödepartementet

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Grundskolenämnden

Kulturnämnden

Tekniska nämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Servicenämnden

Ärendet

Miljödepartementet har översänt Miljödepartementets remiss om Förslag till regeringen i Miljömålsrådets årsrapport 2022.

Regeringen inrättade Miljömålsrådet 2014. Rådet är en plattform för myndighetscheferna vid myndigheter som är strategiskt viktiga för att nå de nationella miljökvalitetsmålen. I Miljömålsrådets årliga rapport gör de anslutna myndigheterna samt länsstyrelserna åtaganden för att öka takten med att nå Sveriges miljömål. Rådets uppdrag löper till och med 2026 och de arbetar utifrån sju programområden:

1. Ramverk för nationell planering
2. Staten går före
3. Styrmedel för hållbar konsumtion
4. Hållbar elektrifiering
5. Klimathänsyn i bygg- och anläggningsbranschen
6. Syntesarbete om ett hållbart livsmedelssystem
7. Insatser för grön infrastruktur

För 2022 presenterar rådet åtta förslag till regeringen, vilka ryms inom tre av programområdena, där rådet identifierat strategiskt viktiga åtgärder för miljöarbetet i Sverige som inte ligger inom de deltagande myndigheternas mandat. Remissen omfattar enbart förslagen inom programområde Styrmedel för hållbar konsumtion men då framför allt det ena är av stor vikt för staden tas yttrande från tekniska nämnden och miljönämnden med för programområde Hållbar elektrifiering.

Ärendet har remitterats till fritidsnämnden, förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie-

och vuxenutbildningsnämnden, kulturnämnden, miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden samt tekniska nämnden. Stadsbyggnadsnämnden har återkommit med att nämnden avstår från att yttra sig över remissen. Till servicenämndens beslut finns ett särskilt yttrande (SD). Till grundskolenämndens yttrande finns reservationer från (M) samt (SD). Till miljönämndens beslut finns särskilt yttrande (M) samt skriftlig reservation (SD).

Programområde Styrmedel för hållbar konsumtion

Detta område och åtgärdsförslag omfattas av remissen. Under detta område lämnar Miljömålsrådet tre förslag:

- Mer hållbara måltider i skolan
- Riktlinjer för mer hållbar mat i skattefinansierade miljöer för barn och ungdomar
- Cirkulärt Lyft - Stöd till textil- och modeföretag för utveckling och omställning till mer hållbara produkter och affärsmodeller i en cirkulär ekonomi

Förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, miljönämnden och servicenämnden ställer sig alla positiva till förslagen under programområdet avseende Mer hållbara måltider i skolan.

Förskolenämnden framför att Malmö stad redan idag erbjuder kostnadsfria måltider för barn i förskola och förslaget skulle därför inte innebära någon merkostnad. Förskolenämnden och miljönämnden framför även ett behov av att inkludera frukost och mellanmål i begreppet måltider för att säkerställa näringsriktighet samt hållbarhet.

Grundskolenämnden anser att vikten av barns och elevers delaktighet kopplat till mer hållbara skolmåltider bör förtydligas i förslaget då detta kopplar an till barnens rätt till hälsa enligt barnkonventionen och barnens rätt till delaktighet. Som ett gott exempel framför grundskolenämndens skolmatråd som finns i Malmö stad. Nämnden framför vidare att kostnadsfria, näringsrika och hållbara måltider har en positiv och utjämnande effekt på matvanor och hälsa och kan främja jämlika förutsättningar för inlärning.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden påtalar att de ekonomiska konsekvenserna av förslaget inte är tydliggjorda varför man hänvisar till finansieringsprincipen.

Fritidsnämnden, kulturnämnden, miljönämnden och servicenämnden ställer sig båda positiva till programområdet avseende Riktlinjer för mer hållbar mat i skattefinansierade miljöer för barn och ungdomar. Kulturnämnden anser att de ekonomiska konsekvenserna är svåra att förutsäga men tror inte att det bör medföra negativa ekonomiska konsekvenser för nämndens ansvarsområde.

Miljönämnden anser att det är av vikt att genom Livsmedelsverket utfärda nationella riktlinjer för att skapa jämlika förutsättningar bland landets kommuner för mer hållbar mat i skattefinansierade miljöer för barn och ungdomar. Riktlinjer skulle till och med kunna göras om till skallkrav för att uppnå ett visst önskat resultat och effekt inom hälsa och hållbarhet. Miljönämnden menar vidare att det är särskilt viktigt med tydliga riktlinjer gentemot privata aktörer som bedriver försäljningsverksamhet riktad mot barn och unga i offentliga miljöer. Sådana riktlinjer och krav skulle man kunna ställa som kriterier vid upphandling och tilldelning av leverantör/privat aktör. På så sätt kan man garantera exempelvis en basnivå som följer de nationella riktlinjerna.

Serviceutskottet instämmer i rapportens sammanfattning om att det finns behov av en utredning av ansvarsfördelningen rörande styrning, föreskrifter och uppföljning på skolmåltsområdet då det i dagsläget råder en otydlighet i utförandet.

Cirkulärt Lyft - Stöd till textil- och modeföretag för utveckling och omställning till mer hållbara produkter och affärsmodeller i en cirkulär ekonomi (del av programområde hållbar konsumtion)

”Miljönämnden har svårt att ta ställning till om förslaget är bra eller dåligt. Det som saknas i förslaget är information om hur stor del av försäljningen av textil i Sverige som de små och medelstora företag som kommer omfattas av insatsen står för. En siffra på hur många av modeföretagen som är små och medelstora nämns i rapporten men inte hur stor av försäljningen i Sverige dessa står för. Det framgår inte tydligt hur input från branschen har inkorporerats i förslaget. Hur många företag har fått komma med input till hur de cirkulära checkarna ska utformas? Liknande checkar har också delats ut för kompetensutveckling inom andra områden. Vad har resultatet blivit av dessa insatser? Miljönämnden saknar svar på dessa frågor för att kunna ta ställning till förslaget.”

Programområde Hållbar elektrifiering

Detta programområde omfattas inte av remissen. Förslagen inom programområde Hållbar elektrifiering har i stor utsträckning redan hanterats av regeringen genom de uppdrag som Svenska kraftnät, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten och Swedac har fått samt genom förslagen om Elnät i planering som Klimatrådsutredningen lagt och som varit på remiss.

Miljömålsrådets förslag som utreds är:

- Att ge Energimarknadsinspektionen och Energimyndigheten i uppdrag att ta fram målgruppsanpassad information om flexibilitet samt ett uppdrag att skapa och driva en digital plattform med flexibilitetsinformation.
- Att ge Energimyndigheten i uppdrag att i samråd med berörda myndigheter göra en gemensam översyn av befintlig lagstiftning för att se om, och i så fall var, det är lämpligt att inkludera efterfrågefleksibilitet.
- Att ge Energimyndigheten i uppdrag att ta fram förslag på hur ett stöd till styrutrustning för efterfrågefleksibilitet ska utformas.
- Att ge Energimyndigheten i uppdrag att göra en översyn av lagen om kommunal energiplanering.

Tekniska nämnden framför att gällande programområde *Hållbar elektrifiering* ser nämnden positivt på förtydliganden i direktiv kring kommunens energiplaner och ser det som en självklarhet att beakta både den kommunala översiktsplaneringen, det regionala perspektivet samt att samverka med aktuella nätägare. Miljömålsrådet skriver att ”Genom att förtydliga det kommunala ansvaret för planering och förebyggande arbete när det gäller hållbar elektrifiering i lagen samt peka ut väglednings-, tillsyns- och tillsynsvägledningsansvar för att dessa krav ska uppnås, skapas förutsättningar för ett homogent underlag med hög kvalitet. Det skapar i sin tur förutsättningar för regionalt och nationellt arbete med frågan”. I detta sammanhang vill förvaltningen framföra att flertalet av de utmaningar som energianvändning, produktion och elöverföring står inför, involverar statliga aktörer. Därmed bör det statliga ansvaret i lika delar förtydligas.

Miljönämnden anser överlag att förslagen angående hållbar elektrifiering är bra. Nämnden vill ta detta tillfälle i akt att återigen lyfta synpunkter som framförts i tidigare remiss från Miljödepartementet om SOU 2022:21 - Rätt för klimatet: Vidare saknar miljönämnden förslag på förändringar i ellagen som förtydligar förutsättningarna för delning av energi inom en energigemenskap, samt skapar incitament för bildandet av energigemenskaper i linje med elmarknadsdirektivet. Förutsättningar, hinder och incitament har tidigare inte klargjorts i samband med den tidigare ändringen i ellagen avseende undantag från kravet på nätkoncession.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i nämndernas remissvar och har inget att erinra över de förslag som omfattas av remissen under programområde *Styrmedel för hållbar konsumtion*. Stadskontoret anser att det finns många vinster av att andra skolformer inkluderas i skollagen avseende nuvarande krav på näringsriktig och kostnadsfri skolmat men även att krav ställs på matens miljöpåverkan. Stadskontoret anser också att det utifrån underlaget är svårt att bedöma vilken kostnadsökning som kan förväntas om hela eller delar av förslaget genomförs. Dock bör inte kostnaden öka markant då det redan i dag är höga krav på den kost som serveras i skolverksamheten.

Stadskontoret anser att förslaget i rapporten om att Textile Fashion 2030 får i uppdrag att hålla i stödet till textil- och modeföretag är bra och förslagen i rapporten är väl underbyggda. Flera företag med få anställda har stora behov av hållbara nätverk. Textil- och modeföretag efterfrågar nätverk men idag har denna sektor svårt att få resurser för att kunna etablera nätverk. Stadskontoret instämmer i miljönämndens yttrande om att det är viktigt att ta vara på resultatet av checkarna och att göra en utvärdering av satsningen.

Stadskontoret instämmer i att staden i yttrandet även bör omnämna ett område som inte ingår i remissen det vill säga programområde Hållbar elektrifiering. Stadskontoret instämmer i tekniska nämnden yttrande att flertalet av de utmaningar som energianvändning, produktion och elöverföring står inför, involverar statliga aktörer. Därmed bör det statliga ansvaret i lika delar förtydligas. Stadskontoret instämmer i miljönämndens yttrande om avsaknad av förslag på förändringar i ellagen som förtydligar förutsättningarna för delning av energi inom en energigemenskap, samt skapar incitament för bildandet av energigemenskaper i linje med elmarknadsdirektivet

Stadskontoret har utifrån remissvaren tagit fram ett förslag till yttrande. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Miljödepartementet.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör